

ไซ - ไฟ สร้างชาติ

พระราชประสงค์ อชิโนบุญวัฒน์

“ภายในท่อโปร่งใสซึ่งแขวนอยู่บนท้องฟ้า มีรถมากมายแล่นผ่านไปมาพลางสะท้อนให้เห็นแสงอาทิตย์ เด็กชายโคอิจิมายืนในศตวรรษที่ ๒๑ แล้ว แสงสว่างที่โคอิจิเห็นจากปลายถ้ำคือแสงจากรถยนต์เหล่านั้นนั่นเอง แต่เขากำลังสนใจสิ่งที่อยู่รอบตัวมากกว่าจึงไม่ทันสังเกต โลกอนาคตเต็มไปด้วยสิ่งที่น่าประหลาดใจ ท่อเรื่องแสงที่รถแล่นผ่านไปมา ผู้คนที่เดินอยู่บนท้องถนนต่างก็แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าล้ำสมัย ทุกอย่างดูแปลกตาไปหมด โคอิจิไม่เคยเห็นแบบนี้มาก่อน”

เด็กน้อยผจญภัยภาคพิเศษ “เรือบบินได้” โดย จุนโนะสุเกะ

ภาพที่ ๑.๑ โลกอนาคตในงานเขียนจากจินตนาการของจุนโนะสุเกะ
ที่มา : ภาพจากภาพยนตร์เรื่องถนนสายนี้หัวใจไม่เคยลืม

บทประพันธ์นี้ได้นำมาจากเนื้อหาของภาพยนตร์เรื่อง “ถนนสายนี้หัวใจไม่เคยลืม” (Always) ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่สะท้อนเหตุการณ์ประวัติศาสตร์หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ในช่วงประมาณปี ค.ศ. ๑๙๕๘ (พ.ศ. ๒๕๐๑) หรือยุคปีโชวะที่ ๓๓ เป็นช่วงเวลาที่ประเทศญี่ปุ่นกำลังอยู่ในช่วงฟื้นฟูประเทศ ซึ่งเป็นประเทศแพ้สงครามและประเทศได้รับความเสียหายอย่างหนัก (ทั้งสภาพบ้านเมืองที่ถูกระเบิดทำลายและสภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างหนัก) ประชาชนสิ้นหวังแต่ก็สามารถฟื้นฟูประเทศให้กลับมาดีขึ้นและเข้มแข็งได้อย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากวินัยของผู้คนในชาติที่เข้มแข็งและการมุ่งมั่น

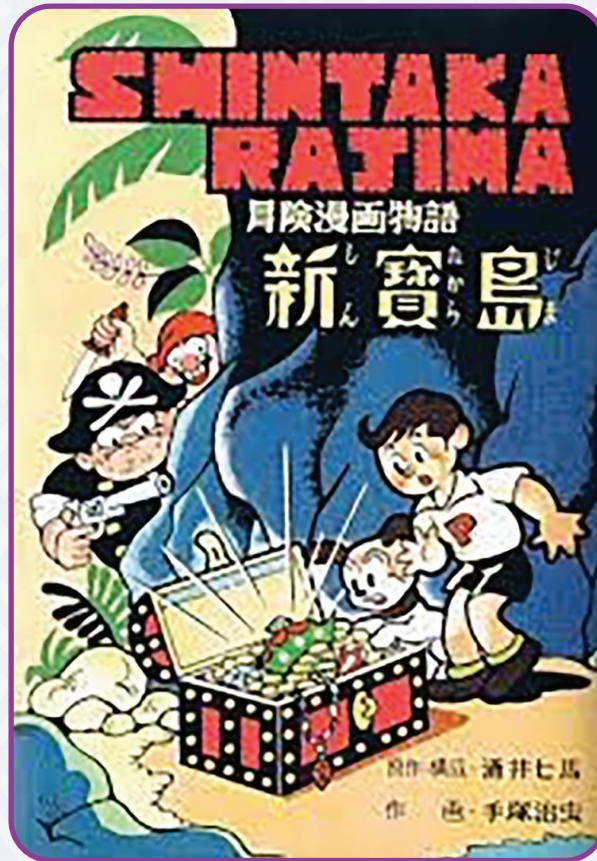
ไปที่การลงทุนพัฒนาอุตสาหกรรม และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การปลูกฝังทางความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการให้กับเยาวชนภายในชาติ จากจุดเน้นของหลักสูตรวิทยาศาสตร์ประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ ศตวรรษที่ ๑๙ เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าประเทศญี่ปุ่นได้ปลูกฝังเยาวชนของชาติซึ่งจะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตให้รู้จักการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนสามารถเชื่อมโยงมาสู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งเนื้อหาเชิงลึกด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและสังคม จึงไม่น่าแปลกใจเลยว่าประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่พ่ายแพ้สงครามโลก เมืองฮิโรชิมาและนางาซากิถูกทำลายจากการทิ้งระเบิดปรมาณู ทำให้วันนี้ถึงได้กลับกลายมาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและอยู่ในอันดับต้น ๆ ของโลก หรือแม้แต่เหตุการณ์สึนามิเมื่อเร็ว ๆ นี้ ประเทศญี่ปุ่นก็ได้พิสูจน์ให้ประเทศอื่น ๆ ได้เห็นแล้วว่าภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นไม่สามารถทำให้คนญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองได้ (อ้างอิงจากบทความเรื่อง : การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สสวท.) และได้มุ่งเน้นไปทำงานทางด้านวรรณกรรมนั่นเอง ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรในระดับประถมศึกษา สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือต่าง ๆ นิตยสาร โดยก่อนการถือกำเนิดของมังงะ (การ์ตูนเนื้อเรื่องยาว) จะมีหนังสือประเภทหนึ่ง que เรียกกัันว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กผู้ชาย ซึ่งมีการออกเป็นวารสารรายสองอาทิตย์ โดยเนื้อหาภายในเล่มนั้นจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเยาวชนโดยเน้นไปที่เด็กผู้ชาย และเรื่องราวก็จะเป็นการผจญภัยของเด็กน้อยที่เต็มไปด้วยเรื่องราวเหนือจินตนาการ ไม่ว่าจะเป็นโลกอนาคต สัตว์ประหลาด มนุษย์ต่างดาว ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องราวที่ถูกสร้างสรรค์โดยนักประพันธ์ในสังกัดของสำนักพิมพ์นั้น ๆ

ภาพที่ ๑.๒ นิตยสารสำหรับเด็กผู้ชาย ที่เน้นในเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์
ที่มา : <https://comicvine.gamespot.com/shonen/4050-105014/>

เรื่องราวที่มีเนื้อหาดังกล่าว เป็นเรื่องราวที่จัดอยู่ในกลุ่มของนิยายวิทยาศาสตร์ หรือที่เรียกกันแบบทับศัพท์ว่า ไซ - ไฟ (Science Fiction) ซึ่งเนื้อหาจะเป็นเรื่องราวที่ไม่ได้อยู่ในชีวิตประจำวันที่เคยพบเจอ หากแต่เป็นเรื่องราวที่เต็มไปด้วยจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยอ้างอิงหรือใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ (ซึ่งในบางเนื้อหาอาจจะอยู่นอกเหนือหรือเกินเลยไปบ้าง เพื่อความบันเทิงและความสนุกสนานของเนื้อเรื่อง) นักประพันธ์จะแต่งเรื่องราวต่าง ๆ และนำส่งกองบรรณาธิการเมื่อตรวจสอบและพิจารณาแล้วก็จะมีการจัดตีพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่มในแบบนิตยสาร โดยนอกเหนือไปจากเนื้อหาที่เป็นตัวอักษรแล้ว สิ่งที่เขาได้ไปเสียมิได้ก็คือการวาดภาพประกอบ โดยการใช้ภาพประกอบในนิตยสารนี้จะมีลักษณะภาพประกอบที่เป็นแบบกึ่งสมจริง คือมีส่วนแสงเงาที่เสมือนจริง และเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ก็มีความสมจริงตามหลักการทางวิทยาศาสตร์อีกด้วย การออกแบบสร้างสรรค์ภาพหน้าปกนิตยสารที่เป็นเอกลักษณ์คือจะมีรูปหน้าของเด็กเป็นส่วนใหญ่ มีสีสดใส สดสวยงาม แต่เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจภายหลังสงครามที่ฝืดเคืองและตกต่ำนี้เอง ทำให้รายได้หรือค่าตอบแทนในเนื้อหาเรื่องราวที่นักประพันธ์ได้รับนั้นเป็นเงินจำนวนไม่มาก จึงทำให้นักประพันธ์เรื่องราวนี้มีฐานะที่แทบจะกล่าวได้ว่า มีรายได้แบบน้อยนิดจนน่าตกใจ

หลังจากนั้น เมื่อสภาวะเศรษฐกิจที่ดีขึ้นกว่าเดิมแล้ว ยุคสมัยของมังงะหรือการ์ตูนที่มีเนื้อหาต่อเนื่องเป็นเรื่องราวก็จะมี การสร้างสรรค์ขึ้น โดยหลังจากปี ค.ศ. ๑๙๕๙ (พ.ศ. ๒๕๐๒) นิตยสารมังงะที่เป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือนได้เริ่มมีการตีพิมพ์ขึ้น นิตยสารโชเน็นรายสัปดาห์หรือโชเน็นจัมป์รายสัปดาห์ ภายในเล่มหนังสือจะมีหลายร้อยหน้าเรียกว่าขนาดหนา (เล่มประมาณสมุดโทรศัพท์) มีเรื่องราวหลากหลายเรื่องอยู่ภายในเป็นตอน ๆ โดยในช่วงแรกจะเป็นการพิมพ์บนกระดาษเกรดต่ำ ราคาถูก คุณภาพกระดาษของนิตยสารจะไม่ดีนัก ทำให้หนังสือราคาไม่สูงมาก (เด็กเยาวชนสามารถซื้อได้ตามแผงหนังสือโดยทั่วไป) นักประพันธ์จะถูกแทนที่ด้วยนักเขียนการ์ตูนที่วาดเป็นรูปแทนเนื้อหาที่เป็นตัวหนังสือ การเล่าเรื่องราวที่มีเอกลักษณ์ชัดเจน คือ มีเนื้อหาเป็นช่องเล็ก ๆ รวมกันอยู่ในหน้ากระดาษและลำดับเรื่องราวตามกรอบการอ่าน นักวาดการ์ตูนจะแต่งเนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อวางโครงเรื่องก่อน และจะวาดเนื้อหาตามลำดับ นักวาดคนใดที่แต่งเนื้อเรื่องไม่ได้ก็จะมีนักประพันธ์เข้ามาเขียนเนื้อหาในส่วนที่เป็นตัวอักษรก่อนที่นักวาดจะเข้ามาวาดภาพที่เป็นเนื้อหานั้น ค่าตอบแทนที่ได้รับจะสูงกว่าในยุคก่อนมาก (บางสำนักพิมพ์จะจ่ายค่าเนื้อหาหรือค่าจ้างวาดนั้นสูงกว่าเดิมถึง ๑๐ เท่า) นักเขียนการ์ตูนร่วมสมัยอย่าง มิซูกิ ชิเงรุ (Mizuki Shigeru) (๑๙๒๒ - ๒๐๑๕) ผู้ซึ่งอยู่ในยุคเปลี่ยนผ่านของยุคสมัยการ์ตูนให้เข้ามาถึงการ์ตูนรายสัปดาห์เคยกล่าวเกี่ยวกับค่าตอบแทนของนักเขียนการ์ตูนในทั้งสองยุคนั้นว่า การ์ตูนที่เขาวาดในเนื้อหา ๑ ตอนจะประมาณ ๒๐ หน้า ในยุคแรกเขาได้รับค่าตอบแทนเพียง ๓,๐๐๐ เยน ต่อเนื้อหา ๑ ตอน พอมาในยุคหลังที่เป็นการ์ตูนรายสัปดาห์ เขาได้รับค่าตอบแทนในเนื้อหา ๑ ตอน จะได้รับจากนิตยสารโชเน็นจัมป์ ๓๐,๐๐๐ เยน

ภาพที่ ๑.๓ เกาะมหาสมบัติ ผลงานของ อ.เทะสึเกะ โอซามุ
ที่มา : <https://tezukaosamu.net/en/manga/207.html>

ในนิตยสารโชเน็นรายสัปดาห์นี้เอง ที่เต็มไปด้วยเนื้อหาเรื่องราวหลากหลายบรรจรรวมกันอยู่ภายในเล่ม ให้กับเด็กและเยาวชนได้เพลิดเพลินกับเนื้อหาเรื่องราวไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาทางด้านกีฬา วิทยาศาสตร์ ภัยพิบัติ ภัยพิบัติ รวมถึงเนื้อหาเรื่องราวทางนิยายวิทยาศาสตร์ จัดได้ว่าเป็นเนื้อหาที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง เนื่องจากได้ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ในสมัยนิตยสารวรรณกรรมสำหรับเยาวชน จึงทำให้เนื้อหาดังกล่าวได้รับความนิยมในวงกว้าง เรื่องราวที่เต็มไปด้วยจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ นักวาดการ์ตูนที่ได้รับการยกย่องมากที่สุด คือ อ.เทะสึเกะ โอซามุ (Tezuka Osamu) (๑๙๒๘ - ๑๙๘๙) โดยจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแพทย์ในเมืองโอซากาเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๖ หลังจากจบการศึกษา โอซามุก็ตัดสินใจที่จะทำงานด้านแอนิเมชันและเขียนการ์ตูนซึ่งเป็นงานที่เขารัก ตั้งแต่ยังเด็ก และเป็นผู้ริเริ่มให้การตูนญี่ปุ่นก้าวไปสู่ยุคใหม่ มีมุมมองที่หลากหลายทิศทาง ซึ่งแต่เดิมจะมีแค่มุมมองจากด้านหน้าซึ่งเทียบได้กับนิยายภาพ โดยมีการใส่ช่องคำพูด ช่องอธิบายความคิด แทนการบรรยายภาพ โดยงานตีพิมพ์ชิ้นแรกของเขา คือ เกาะมหาสมบัติ (Shintaka Rajima) ในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ (พ.ศ. ๒๔๙๐) ซึ่งนำไปสู่ศักราชใหม่ของการ์ตูน และมีผลงานมากมายถึง ๕๐๐ เรื่อง

โดยในยุคแรกนั้น อ.เทะสึเกะ โอซามุ ได้รับอิทธิพลแบบสไตล์หรือรูปแบบของงานมาจากลายเส้นของ วอลต์ ดิสนีย์ โดยนำลายเส้นของเขามาสร้างเป็นเรื่องราวลำดับเป็นช่อง ๆ มุมมองที่ดูแตกต่างออกไปจากรูปแบบของมังงะแบบเดิม ทำให้ผลงานของเขาดูน่าสนใจและน่าติดตามและต่อมาได้สร้างตัวละครที่สำคัญขึ้นมาตัวหนึ่งนั่นก็คือ เจ้าหนูปรมาณู (Astro Boy) โดยที่เขาอาจจะได้รับแรงบันดาลใจมาจากตัวการ์ตูนสำคัญของ วอลต์ ดิสนีย์ นั่นก็คือ มิกกี้ เมาส์ (Micky Mouse) ทั้งรูปแบบและสีเส้นได้ถูกตัดแปลงออกมาเพื่อสร้างเป็นคาแรกเตอร์ของตัวเอง โดยที่เจ้าหนูอะตอมถือกำเนิดขึ้นในช่วงเวลาที่อยู่ภายใต้การปกครองของสหรัฐอเมริกา โดยนิตยสารโชเน็นฉบับเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๙๕๑ (พ.ศ. ๒๔๙๔) ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานเรื่อง เท็ตสึวัน อะตอม (Tetsuwan Atom) เจ้าหนูอะตอมได้ปรากฏตัวเป็นครั้งแรก เนื้อหาจะเป็นหุ่นยนต์เด็กในนวนิยายวิทยาศาสตร์บอกเล่าถึงการบุกรุกโลกมนุษย์โดยผู้มาเยือนจากต่างดาว เจ้าหนูอะตอม เป็นหุ่นยนต์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อทดแทนการเสียชีวิตของลูกชายดอกเตอร์เทนมะ เจ้าหนูอะตอมออกจะแปลกกว่าหุ่นยนต์ตัวอื่นตรงที่มีอารมณ์ความรู้สึกแบบมนุษย์

เจ้าหนูอะตอมได้ถูกสร้างขึ้นมาร่วมภารกิจ “หุตสันติภาพ” ในสงครามระหว่างญี่ปุ่นกับพวกต่างดาวที่เป็นคู่แข่งของชาวญี่ปุ่นเอง เรื่องราวเริ่มต้นของเจ้าหนูอะตอม คือ ครั้งหนึ่งนานมาแล้วในจักรวาลอันไกลโพ้น ดาวแฝดของโลกระเบิด ผู้คนบนดาวดวงนั้นอพยพออกมาทันเวลา พวกเขาใช้ยานอวกาศขนาดยักษ์จำนวนหลายลำขนประชากรทั้งหมดหลบหนี ยานเหล่านั้นได้ชื่อตามชนชาติที่อาศัย คือ ยานญี่ปุ่น ยานอเมริกัน และยานอังกฤษ ยานญี่ปุ่นเดินทางผ่านอวกาศ ๒,๐๐๐ ปี จึงมาถึงดาวโลก คนบนยานนั้นเป็นคู่แข่งของชาวญี่ปุ่นบนโลกชาวโลกชนชาติญี่ปุ่นต้อนรับพวกเขาเป็นอย่างดี ทว่าดอกเตอร์เทนมะ นักวิทยาศาสตร์ผู้เก่งกาจกลับคิดว่าคู่แข่งจากยานนั้นจะมาแย่งอาหารและทรัพยากรจากโลก เขาจึงคิดค้นอาวุธร้ายแรงเพื่อกำจัดพวกนั้นไป จึงเกิดการต่อสู้กัน เจ้าหนูอะตอมกลับยืนหยัดขัดขวางสงคราม เจ้าหนูทำหน้าที่เป็นหุตสันติภาพเชื่อมสัมพันธ์มิตรระหว่างคนบนดาวโลกกับต่างดาว เจ้าหนูอะตอมที่สร้างโดยคุณหมอเทนมะในรูปของเด็กเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ และนั่นคือสาเหตุที่เขาไปกลายเป็นหุตแห่งสันติภาพระหว่างมนุษย์โลกและผู้รุกรานจากนอกโลก มังงะจบลงโดยการจากไปของมนุษย์ต่างดาวที่เสนอให้ “เด็กที่ไม่สามารถเติบโตได้” เป็นของขวัญ และจดหมายให้กับเจ้าหนูอะตอมคือ “เราได้สร้างใบหน้าสำหรับผู้ใหญ่ตามของคุณใบหน้าปัจจุบันคุณไม่สามารถเป็นเด็กได้เสมอ คราวหน้าเราจะได้เจอกันอีกในฐานะผู้ใหญ่ ลาก่อน”

มังงะเรื่องเจ้าหนูปรมาณูนี้ นอกเหนือไปจากเนื้อหาในนวนิยายวิทยาศาสตร์ที่เหนือจินตนาการแล้วยังสะท้อนถึงการแลกเปลี่ยนทางการทูตระหว่างสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นเมื่อสิ้นสุดการยึดครอง (ในสนธิสัญญาสนธิสัญญาซานฟรานซิสโก ซึ่งเป็นสัญญาที่นำไปสู่การยุติการยึดครองประเทศญี่ปุ่นของประเทศต่าง ๆ หลังการยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไข) ถึงแม้ว่าบางส่วนนั้นจะเป็นคำกล่าวของนายพลดักลาส แมคอาเธอร์ (Douglas MacArthur) ซึ่งเป็นร่างสนธิสัญญาสันติภาพฉบับแรก

ที่ได้เสนอไปยังรัฐบาลญี่ปุ่นในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๕๑ (พ.ศ. ๒๔๙๔) เป็นเป้าหมายของการขัดแย้งกัน อ.เทะสึเกะ โอซามุ ได้สร้างผลงานโดยที่มีการสอดแทรกเรื่องราวทางประวัติศาสตร์มาโดยตลอด กระบวนการทางการทูตที่ซับซ้อนในช่วงเวลาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความตึงเครียดโดยบังเอิญ สิ่งเหล่านี้คือตัวละครอย่างเจ้าหนุอะตอมซึ่งเป็นหุ่นยนต์ที่เติบโตไม่ได้ มาเป็นสัญลักษณ์เปรียบเทียบกับของญี่ปุ่นกับ เด็กอายุ ๑๒ ขวบ ของนายพลแมคอาเธอร์ นี่เป็นสิ่งที่ทำให้เจ้าหนุอะตอมเป็นบุคคลสำคัญของมังงะหลังสงครามได้กำเนิดขึ้นมา

ตัวอย่างของเจ้าหนุอะตอมแสดงออกถึงมังงะแนวนิยายวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไรและสามารถเชื่อมโยงกับประเด็นทางการเมืองและวัฒนธรรมของญี่ปุ่น ซึ่งเขาได้ถอดความออกมาในลักษณะดังกล่าวแล้ว ความสัมพันธ์ของญี่ปุ่นกับอดีตทหารของพวกเขาไปยังสถานที่ต่าง ๆ ในโลก และการเชื่อมโยงระหว่างรัฐบาลและเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยต่าง ๆ ซึ่งการปรากฏตัวของเจ้าหนุอะตอมนั้นประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากทำให้ได้รับความนิยมในวงกว้าง ไม่เพียงแต่ในประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น ในช่วงต่อมาได้รับความนิยมไปทั่วโลกช่วงปี ค.ศ. ๑๙๖๓ (พ.ศ. ๒๕๐๖) เจ้าหนุปรมาณู ผู้เบิกทางภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันญี่ปุ่นในระดับโลก เมื่อเป็นภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องแรกของญี่ปุ่นที่สร้างชื่อเสียงไปทั่วโลก ไปถึงยุโรป อเมริกา โดยใช้ชื่อ แอสโตร บอย (Astro Boy) ส่วนฉบับภาษาไทยใช้ชื่อ เจ้าหนุปรมาณู เข้าฉายในเมืองไทยครั้งแรกทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๔ บางขุนพรหม เจ้าหนุอะตอมถูกจัดให้เป็นการ์ตูนแนวนิยายวิทยาศาสตร์ (Sci-Fi) โดยแก่นของเรื่อง คือ การตั้งคำถามต่อความเป็นมนุษย์ของหุ่นยนต์ที่ชื่อเจ้าหนุปรมาณู และเป็นคำถามปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมผู้อ่านได้ถกเถียงกันต่อ ก่อให้เกิดแนวความคิดต่าง ๆ แตกออกมาอย่างมากมาย

และเมื่อก้าวข้ามพรมแดนจากประเทศญี่ปุ่นออกสู่สากลในระดับนานาชาติ เป็นการปรับเปลี่ยนบางสิ่งให้เข้ากับสากลมากยิ่งขึ้น เจ้าหนุปรมาณูหรือเจ้าหนุอะตอมได้ปรับเปลี่ยนชื่อเป็น แอสโตร บอย (Astro Boy) ในเวอร์ชันภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๖๓ - ๑๙๖๕ (พ.ศ. ๒๕๐๖ - ๒๕๐๘) และแพร่หลายออกไปยังประเทศต่าง ๆ โดยได้รับความนิยมอย่างสูง และยังสร้างออกมาในรูปแบบของสินค้าชนิดต่าง ๆ อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นของเล่น ของสะสม วิดีโอเกมส์ และภาพยนตร์แอนิเมชันขนาดยาว ซึ่งว่ากันว่าวันนี้ แอสโตร บอย ได้กลายเป็นหนึ่งในตัวละครขวัญใจเด็กและเยาวชนไม่เฉพาะแค่ในประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น หากแต่ได้รับความนิยมออกมาทั่วทั้งโลก และจัดว่าเป็นสัญลักษณ์ของมังงะมากที่สุด เรื่องราวของเจ้าหนุอะตอมนี้จัดได้ว่าเป็นเรื่องราวของนิยายวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจนที่สุด นอกเหนือไปจากการสอดแทรกเรื่องราวปรัชญาต่าง ๆ องค์กรประกอบหลายประการรวมกันจนกำหนดประเด็นหลักหลังจากช่วงหลังสงครามโลกในญี่ปุ่น สิ่งเหล่านี้ช่วยทำให้ได้รับความนิยมแพร่หลายออกไปในวงกว้าง

เจ้าหนุอะตอม หุ่นยนต์ตัวน้อยที่มีลักษณะเป็นเด็กที่ไม่สามารถมีพัฒนาการทางด้านอายุ ร่างกายไม่สามารถเจริญเติบโตได้ (เหมือนกับเด็กมนุษย์ปกติทั่วไป) ดังนั้นทุกเหตุการณ์ที่เขาได้รับ

ประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ จะเป็นในวัยเด็กเช่นนี้ตลอดไป ในช่วงต้นของเรื่องที่เจ้าหนุอะตอม ได้ถูกสร้างขึ้นมานั้นผู้สร้างเขา คือ ดอกเตอร์เท็นมะ ได้สอนสิ่งต่าง ๆ ให้กับเจ้าหนุอะตอมโดยที่เขา ไม่ได้บอกกับเจ้าหนุอะตอมว่าเป็นหุ่นยนต์ที่ไม่ใช่มนุษย์ เจ้าหนุอะตอมเองก็คิดว่าตนเองเป็นมนุษย์ เนื่องจากว่าดอกเตอร์เท็นมะเองต้องการสร้างเจ้าหนุอะตอมมาเพื่อแทนลูกชายที่เสียชีวิตลง และเสียงหัวเราะเป็นสิ่งที่เขาได้เรียนรู้ โดยพื้นฐานแล้วเจ้าหนุอะตอมเป็นเด็กที่บริสุทธิ์ไร้เดียงสา แต่ถึงกระนั้นก็ไม่สามารถเติมเต็มบางสิ่งในหัวใจของดอกเตอร์เท็นมะได้ การใส่เนื้อหาที่อยู่ในเรื่องราวของมังงะแนววิทยาศาสตร์นี้เปรียบเสมือนการเป็นหุ่นยนต์ต้องเผชิญหน้ากับสังคมผู้ใหญ่ที่สร้างอยู่บนสิทธิพิเศษของความอาวุโส เยาวชนที่เกิดในช่วงหลังยุคเบบี้บูมเมอร์ในช่วงหลังสงคราม จะเห็นถึงพีรามิดแนวโน้มของจำนวนประชากรจะกลับกัน อายุเฉลี่ยจะเพิ่มมากขึ้นและการทำงานมีการแข่งขันกันมากขึ้น มังงะแนววิทยาศาสตร์ในบางเรื่องจะมีเนื้อหาของเยาวชนผู้เสียสละอันยิ่งใหญ่ และในตอนสุดท้ายของการ์ตูนแอนิเมชัน (ตอนที่ ๑๙๓ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๖๖ หรือ พ.ศ. ๒๕๐๙) เจ้าหนุอะตอมเสียสละตนเองเข้าไปในดวงอาทิตย์เพื่อช่วยมนุษยชาติ ฟุ่งเข้าสู่วิหารแพนธีออนซึ่งการเสียสละของเจ้าหนุอะตอมทำให้นึกถึงคนหนุ่มสาวชาวญี่ปุ่นจำนวนมากที่ได้เสียชีวิตลงในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่สมรภูมิแปซิฟิก การนำเสนอการเปรียบเทียบในนิยายวิทยาศาสตร์เจ้าหนุอะตอมจึงเป็นสัญลักษณ์แห่งตัวแทนที่สมบูรณ์แบบของมนุษยชาติ

ภาพที่ ๑.๔ เจ้าหนุอะตอม และดอกเตอร์เท็นมะ

ที่มา : David Javet, ๒๐๑๖ : ๔๒

เจ้าหนุอะตอม หุ่นยนต์ตัวน้อยได้ถูกตั้งโปรแกรมให้เป็นผู้พิทักษ์มนุษย์ ตามกฎของอาซิมอฟ ในนิยายวิทยาศาสตร์ที่พูดถึงหุ่นยนต์โดยทั่วไป ที่เขียนกฎ ๓ ข้อของหุ่นยนต์ (Three Laws of Robotics) กำหนดไว้นานมาแล้ว โดย ไอแซค อาซิมอฟ (Isaac Asimov 1920 - 1992) โดยปรากฏขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ซึ่งได้เขียนไว้ดังนี้

กฎ ๓ ข้อของหุ่นยนต์

๑. หุ่นยนต์มีอำนาจระทำการอันตรายต่อผู้ที่เป็นมนุษย์ หรือนิ่งเฉยปล่อยให้ผู้ที่เป็นมนุษย์ตกอยู่ในอันตรายได้

๒. หุ่นยนต์ต้องเชื่อฟังคำสั่งที่ได้รับจากผู้ที่เป็นมนุษย์ เว้นแต่คำสั่งนั้น ๆ ขัดแย้งกับกฎข้อแรก

๓. หุ่นยนต์ต้องปกป้องสถานะความมีตัวตนของตนไว้ ตราบเท่าที่การกระทำนั้นมิได้ขัดแย้งต่อกฎข้อแรกหรือกฎข้อที่สอง

มนุษย์มีความสงบเป็นพื้นฐานและต้องใช้หุ่นยนต์ที่มีความสามารถเหนือมนุษย์ในการปกป้องช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอ คุณสมบัติของตัวละครในลักษณะเช่นนี้จะประกอบขึ้นเป็นหนึ่งในโลกที่สำคัญของมังงะ เนื่องจากในโลกอนาคตของเนื้อหาแนววิทยาศาสตร์ มนุษย์ตกเป็นเหยื่อของการรุกรานหรือโจมตีจากผู้ที่ยิ่งใหญ่และโหดร้ายกว่า การสร้างเจ้าหนุอะตอมมาเพื่อเป็นผู้ปกป้องมนุษยชาติที่อ่อนแอและถูกรุกรานรัฐธรรมนูญของญี่ปุ่นยังคงบังคับใช้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๔๗ (พ.ศ. ๒๔๙๐) ถูกเขียนขึ้นโดยตรงหลังจากการพ่ายแพ้สงครามของญี่ปุ่นด้วยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการหวนคืนของลัทธิเผด็จการและทหาร ประกอบด้วยองค์ประกอบจากร่างที่เขียนขึ้นโดยกองบัญชาการใหญ่ของกองกำลังยึดครองฝ่ายสัมพันธมิตร เป็นสัญญาที่นำไปสู่การยุติการยึดครองประเทศญี่ปุ่นของประเทศต่าง ๆ หลังการยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไข และเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการรับญี่ปุ่นเข้าร่วมกับประชาคมโลกในฐานะเท่าเทียมกันอีกครั้งหนึ่ง สิ่งที่มีการถกเถียงกันมากที่สุดคือกฎที่กล่าวถึงเรื่องที่ว่าญี่ปุ่นจะละทิ้งสงครามและภัยคุกคามตลอดไป หรือใช้กำลังเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างประเทศ สิ่งนี้คือเหตุผลที่ว่าทำไมญี่ปุ่นถึงมีกองกำลังป้องกันตนเองในปัจจุบัน แม้ว่ามาตรการนี้จะถูกโต้แย้งกันอย่างกว้างขวางโดยนักการเมืองของประเทศที่ไม่ต้องการให้มีกฎในข้อนี้ เป็นผลแห่งจักรวรรดินิยมแห่งอำนาจของฝ่ายชนะสงคราม ดังนั้นสำหรับเจ้าหนุอะตอมแล้วรัฐธรรมนูญของญี่ปุ่นทำหน้าที่เหมือนไค้ดปีแกรมที่ส่งเสริมชนชาติญี่ปุ่นเพื่อปกป้องอุดมการณ์ที่สงบสุข ความมุ่งหมายเช่นนี้ประกาศเจตนารมณ์ของชาวญี่ปุ่นที่จะไม่ทำความผิดพลาดเช่นในอดีตที่ผ่านมาซึ่งจะพบเห็นได้ชัดเจนในมังงะแนววิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะในเรื่องราวของ อ.เทะสึเกะ โอซามุ ที่ซึ่งการต่อต้านทางการทหารไม่มีขีดจำกัดที่ไม่ใช่ดินแดนหรือมนุษยชาติของญี่ปุ่น แต่ได้ขยายออกไปสู่ชีวิตในทุกรูปแบบ สิ่งเหล่านี้มีอยู่ในมังงะของเขาในเรื่อง ฮิโนโทริ วิทคเพลิง (Hi no Tori Phoenix แปลตามตัวว่า นกไฟ) เป็นมังงะแนววิทยาศาสตร์ของญี่ปุ่นที่มีเรื่องเกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิด โดยเกี่ยวพันกับนกไฟฟินิกซ์ หรือโฮโอ ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตอมตะ นอกจากนั้นยังสอดแทรกปรัชญาที่หลากหลายและเป็นแนวคิดที่สื่อออกมา

ให้เห็นภาพของสังคมมนุษย์ได้เป็นอย่างดี การย้อนกลับไปในอดีตหรือก้าวไปในอนาคตอันไกลโพ้น ด้วยด้ายสีแดงเส้นเดียว และนกฟีนิกซ์เป็นสัญลักษณ์แห่งชัยชนะของชีวิตผ่านทางอายุ ซึ่งแนวความคิดนี้จะคล้ายกับภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่องยาว เรื่อง มหาสงครามหุบเขาแห่งสายลม (Nausicaä of the Valley of the Wind) โดยเป็นเรื่องราวเกิดขึ้นในช่วง ๑,๐๐๐ ปี หลังจากเหตุการณ์ที่ทำให้ลายอารยธรรมมนุษย์และระบบนิเวศของมนุษย์ จำเป็นต้องใส่หน้ากากเพื่อป้องกันไอพิษจากป่า นาอูซิกา (Nausicaä) เป็นชื่อของเจ้าหญิงในประเทศเล็ก ๆ แห่งหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ ณ หุบผาสายลม นาอูซิกายกพยายามที่จะค้นหาสาเหตุของปรากฏการณ์นี้ที่ร้ายที่สุดแล้วเธอได้พบว่าภายใต้ป่านี้มีอากาศบริสุทธิ์ และแท้จริงแล้วป่าได้ช่วยกรองพิษซึ่งก่อให้เกิดแหล่งน้ำสะอาดใต้พื้นดิน ฮายาโอะ มียาซากิ ผู้กำกับได้พัฒนาภาพยนตร์ทางนิเวศวิทยา สนับสนุนความสำคัญของความสมดุลระหว่างเทคโนโลยีและธรรมชาติ นั่นเป็นแนวทางที่จะพบเห็นได้ในภาพยนตร์แอนิเมชันของสตูดิโอจิบลิ

ภาพที่ ๑.๕ นาอูซิกา มหาสงครามหุบเขาแห่งสายลม
ที่มา : David Javet, ๒๐๑๑ : ๔๘

เมื่อก้าวถึงหน้าที่ของ กองกำลังป้องกันตนเอง ของญี่ปุ่นในมังงะแนวนิยายวิทยาศาสตร์นั้น จะไปปรากฏอยู่ในการนำเสนอของ อ.เลอิจิ มัตสึโมโตะ ที่มีเนื้อหากล่าวถึงอันตรายของมวลมนุษยชาติ ที่ตกเป็นเหยื่อของการรุกรานจากต่างดาวที่ปรารถนาจะยึดครองโลกมนุษย์เพื่อตั้งถิ่นฐาน มังงะเรื่อง เรือรบอวกาศยามาโตะ (Yamato The Space Battleship) ในปี ค.ศ. ๑๙๗๔ - ๑๙๘๐ (พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๒๓) ที่นำเสนอในปี ค.ศ. ๒๐๙๙ เมื่อโลกถูกรุกรานโดยจักรวรรดิคามิลัส ที่บังคับให้เลือกว่าจะยอม

ตกเป็นทาสหรือสูญเสียพันธู์ มนุษย์เลือกที่จะต่อต้านจึงถูกระดมยิงด้วยระเบิดอวกาศบาต ซึ่งบรรจุกัมมันตภาพรังสีที่เป็นเหตุให้พื้นผิวโลกแห้งแล้งจนต้องอพยพลงไปยังใต้ดิน เมื่อกัมมันตภาพรังสีแทรกซึมเข้าสู่ฐานที่มั่นสุดท้ายของมนุษย์ กองกำลังพิทักษ์โลกที่เป็นหน่วยงานพิเศษต่อต้านจักรวรรดิคามิสต์ จึงชุดโครงการนำเรือประจัญบานยามาโตที่ถูกยิงจมในสงครามโลกครั้งที่สอง มาดัดแปลงใช้เป็นยานอวกาศเพื่อทำภารกิจค้นหาดาวเคราะห์อิสแกนดา และนำเครื่องกำจัดกัมมันตภาพรังสีมาเยียวยาโลก โดยพวกเขาใช้เวลาปฏิบัติภารกิจเพียง ๓๖๔ วันก่อนที่โลกจะถูกยึดครอง ซึ่งเป็นจักรวาลเดียวกันกับอีกเรื่องของเขาชื่อ เรื่อง กัปตันฮาร์ล็อก (Space Pirate Captain Harlock) ในปี ค.ศ. ๑๙๗๗ - ๑๙๗๙ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒) ที่เป็นเรื่องราวของกัปตันฮาร์ล็อก ชายผู้เดียวที่ยืนอยู่ระหว่างรัฐบาลโกอาที่ฉ้อฉลและพยายามครองอำนาจเบ็ดเสร็จในจักรวาล กัปตันฮาร์ล็อกเดินทางท่องไปทั่วจักรวาลด้วยเรือรบอัลคาเดย์ เพื่อขัดขวางและแก้แค้นผู้ที่ทำผิดต่อมวลมนุษย์และตัวเขาเอง ขณะเดียวกันฮาร์ล็อกได้นำลูกเรือของเขาสู่ภารกิจท่ามฤตยู เพื่อย้อนเวลาของโลกไปในยุคที่ยังมีมนุษย์อาศัยอยู่สู่ปี ค.ศ. ๒๙๗๗ ปีที่มนุษย์ ๕ หมื่นล้านคนที่ไร้ที่อยู่ขณะนี้เฝ้ารอคอยที่จะกลับดวงดาวที่พวกเขายังเรียกว่าบ้าน ในขณะที่มนุษยชาติที่เหลืออยู่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายใต้รัฐบาลเดียว

ในอดีตจะมีหลักการสนับสนุนการใช้พลังงานที่มาจากเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ ซึ่งมีสอหดแทรกอยู่ในเนื้อหาของมังงะเรื่องเจ้าหนูอะตอม ที่มีความขัดแย้งในเนื้อหาหรือเรื่องราว คือตัวของเจ้าหนูอะตอมที่เป็นผู้พิทักษ์ปกป้องมนุษยชาติและโลก แต่พลังงานของเจ้าหนูอะตอมมาจากพลังงานนิวเคลียร์ที่เป็นเหมือนกับพลังงานชีวิต หุ่นยนต์เด็กน้อยสร้างพลังกำลังและความแข็งแกร่งอันน่าเกรงขามออกมาการบินได้จากพลังงานใต้ฝ่าเท้า สิ่งเหล่านี้ได้จากเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่อยู่ภายในตัวของเขาเอง ด้วยความที่มีเนื้อหาเช่นนี้จะเป็นการสนับสนุนให้การใช้พลังงานนิวเคลียร์มาใช้เพื่อสันติ อาจจะไม่มีความขัดแย้งอยู่ในเรื่องราวเพราะประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการถูกโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์ที่อิโรชิมาและนางาซากิมีการชุมนุมเพื่อต่อต้านเนื้อหาที่สร้างเรื่องให้หุ่นยนต์ได้รับพลังงานนิวเคลียร์อย่างไรก็ตามตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นอย่างน่าชื่นชมกับเนื้อหาที่น่าเสนอเช่นนี้สอหดคล้องกับการกล่าวสุนทรพจน์หลังสงครามโลกเพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์เชิงบวกในประเทศญี่ปุ่น ชื่อเจ้าหนูอะตอมเป็นสัญลักษณ์ของความปรารถนาที่ผู้แต่งต้องการเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี และรวบรวมแนวความคิดของศักยภาพทางวิทยาศาสตร์ในการทำความคิดเพื่อรับใช้มนุษยชาติ

แนวความคิดในลักษณะเช่นนี้จะพบเห็นได้ในมังงะร่วมสมัยอีกหลายเรื่องราว หุ่นยนต์ที่เป็นตัวเอกมีคำถามเชื่อมโยงกับการใช้เทคโนโลยี ตัวอย่างในมังงะเรื่อง ใต้มหาสมุทร (The Underground Ocean) ในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ (พ.ศ. ๒๔๙๓) การค้นพบมหาสมุทรใต้ดินที่เชื่อมต่อกับทะเลทรายอันกว้างใหญ่ของโลกและมีชนเผ่าชาวประมงชนเผ่าหนึ่งอาศัยอยู่ อย่างไรก็ตามการใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิดของคอยล์เทสลาเพื่อควบคุมแผ่นเปลือกโลกได้คุกคามความสมดุลของโลกและอารยธรรมใต้ดินแห่งนี้ ความชั่วร้ายทางวิทยาศาสตร์ยังได้ถูกแสดงออกมาในมังงะอีกหลาย ๆ เรื่อง ที่เชื่อมโยง

ไปยังเรื่องของศิลปกรรมความดีและความชั่ว การต่อสู้ของฮีโร่กับองค์กรที่ชั่วร้ายที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี คุณธรรมที่ได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งซีรีส์ซูเปอร์ฮีโร่อย่างคาเมนไรเดอร์ ของ อ.โซทาโร่ อิชิโนะโมริ ในปี ค.ศ. ๑๙๗๑ (พ.ศ. ๒๕๑๔) เกิดขึ้นในโลกที่ถูกรุกรานจากองค์กรก่อการร้ายชื่อ ซ็อกเกอร์ ซึ่งมีเป้าหมายที่จะครองโลก ได้ลักพาตัวคนจำนวนมากเพื่อนำมาเป็นสมุน โดยผ่าตัดตัดแปลงคนเหล่านั้นให้เป็นมนุษย์ดัดแปลงโดยใช้เทคโนโลยีล้ำสมัย ก่อนที่จะล้างสมองเป็นขั้นตอนสุดท้าย อย่างไรก็ตามเหยื่อรายหนึ่งได้รับการช่วยเหลือออกมาก่อนที่จะถูกล้างสมอง เมื่อสำนึกและความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของเขามีได้ถูกลบล้างไปด้วย จะใช้พลังที่เขาได้มาจากการดัดแปลงเพื่อต่อสู้กับองค์กรซ็อกเกอร์ ในเนื้อหาเรื่องนี้สามารถกล่าวได้ว่าปัญหาเชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์หรือความชั่วร้ายในการใช้เทคโนโลยี เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์เรื่องราวที่สร้างเรื่องมังงะแนววิทยาศาสตร์ในญี่ปุ่น

การนำประเด็นเรื่องปัญหาการใช้เทคโนโลยีนั้น เป็นเรื่องที่สาสามารถหยิบยกมาใช้ได้กับเนื้อหาเรื่องราวแนววิทยาศาสตร์ได้อย่างมากมาย เรื่องปัญหาเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ที่นำมาสร้างสัตว์ประหลาดอย่าง ก๊อตซิลล่า (Godzilla) ภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์ที่ได้ถูกระบุว่าเป็นแนววิทยาศาสตร์โคจู (สัตว์ประหลาดยักษ์) ในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ (พ.ศ. ๒๔๙๗) เป็นภาพยนตร์เรื่องแรกของก๊อตซิลล่าซีรีส์ โดยออกฉายทางโรงภาพยนตร์ทั่วญี่ปุ่น และประสบความสำเร็จอย่างมากโดยมีการสร้างต่อมาอีกหลายภาค (จวบจนปัจจุบัน) โดยที่ต้นกำเนิดของมันมาจากการกลายพันธุ์เพราะกัมมันตภาพรังสีของการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ กล่าวได้ว่าความสำเร็จในระดับนานาชาติของภาพยนตร์และภาคต่อ ๆ มานั้นเป็นแรงบันดาลใจให้กับภาพยนตร์ฮอลลีวูดเรื่องล่าสุดอย่างเรื่อง แปซิฟิก रिม (Pacific Rim) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ (พ.ศ. ๒๕๕๖) ของผู้กำกับ กิลเลอร์โม เดล โทโร ที่แสดงออกถึงความหมายเชิงสัญลักษณ์อย่างชัดเจนว่าสัตว์ประหลาดยักษ์ภายในเรื่องได้รับแรงบันดาลใจมาจากก๊อตซิลลานั้นเอง การสร้างตัวละครอย่างสัตว์ประหลาดยักษ์ที่มาทำลายเมือง เป็นการแฝงปรัชญาของการทำลายล้างและการสร้างขึ้นมาใหม่ เมืองที่ถูกทำลายในเรื่องมักจะเป็นกรุงโตเกียวได้รับการสร้างขึ้นมาใหม่และพร้อมที่จะถูกทำลายอีกครั้งในภาคต่อ ๆ มา เนื้อหาในลักษณะเช่นนี้ช่วยทำให้วงการทำเทคนิคพิเศษที่เรียกว่า สเปเชียล เอฟเฟค (Special Effect) ก้าวหน้าและเติบโตมากขึ้น และหลักการที่บ้านเมืองถูกทำลายนี้ได้ถูกส่งต่อไปยังซีรีส์ทางโทรทัศน์เรื่องอื่น ๆ เช่น อุลตราแมน ในปี ค.ศ. ๑๙๖๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙) หรือซีรีส์ซูเปอร์เซนไต ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๗๕ (พ.ศ. ๒๕๑๘) เป็นต้นมาและซีรีส์ต่อ ๆ มาจวบจนปัจจุบัน

ภาพที่ ๑.๖ ภาพยนตร์เรื่อง ก๊อตซิลลา
ที่มา : <https://en.wikipedia.org/wiki/Godzilla>

ในเนื้อหาของมังงะ กระบวนการในลักษณะของสัตว์ประหลาดยักษ์มาทำลายบ้านเมืองนั้น เริ่มเกิดขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๐ (พ.ศ. ๒๔๙๓) เป็นต้นมา ที่ชัดเจนและได้รับความนิยมมากอีกเรื่องก็คือมังงะแนวหุ่นยนต์ยักษ์ของ อ.โก นิกากิ ที่สร้างคาแรคเตอร์ฮีโร่ขับหุ่นยนต์ยักษ์ต่อสู้กับเหล่าสัตว์ประหลาดยักษ์ที่มาทำลายเมืองแบบซ้ำแล้วซ้ำเล่า เพื่อให้เผ่าพันธุ์มนุษย์สูญสิ้นไปอย่างหุ่นมาชินก้า Z, เกรท มาชินก้า, แกรนด์ไดเซอร์ UFO เป็นต้น โดยเริ่มในปี ค.ศ. ๑๙๗๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) การทำลายล้างยังถูกหยิบยกมาใช้อย่างต่อเนื่อง ในภาพยนตร์แอนิเมชันอย่าง อากิระ (Akira) ในปี ค.ศ. ๑๙๘๙ (ค.ศ. ๒๕๓๑) การ์ตูนแอนิเมชันแนววิทยาศาสตร์ที่กล่าวถึงกรุงโตเกียวเมืองหลวงของญี่ปุ่นถูกระเบิดปรมาณูแหลกละเอียดและเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๓ เมืองหลวงใหญ่และสำคัญของโลกล้วนแล้วแต่ถูกระเบิดปรมาณูทำลายสิ้น หลังจากที่สูญเสียชีวิตอย่างร้ายแรง ๓ อาทิตย์ต่อมาทุกประเทศได้เจรจาสันติเพื่อสงบศึกเพื่อสร้างโลกใหม่ ๓๑ ปีผ่านไป ญี่ปุ่นจึงสร้างเมืองขึ้นตรงอ่าวโตเกียวขึ้นมาใหม่ที่มีสภาพเหมือนเมืองโตเกียว ใช้ชื่อว่า นีโอ โตเกียว ท่ามกลางสภาพสังคมที่เลวร้ายและจิตใจของคนทีเลื่อมถอยลงเรื่อย ๆ รัฐบาลญี่ปุ่นล้มเหลวในการบริหารบ้านเมือง นักการเมืองและเหล่าเจ้าหน้าที่รัฐ ต่างพากันคอร์รัปชันเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว อาชญากรรมเกิดขึ้นทุกหัวระแหง จนกระทั่งวันหนึ่งมีกลุ่มเด็กวัยรุ่นเท็ตซึโอะ ถูกองค์กรลับแห่งหนึ่งจับตัวไปและเข้าสู่โครงการลึกลับที่ชื่ออากิระ คาเนดะเป็นห่วงเพื่อนจึงได้ออกตามหาจนได้เจอ โดยคาเนดะต้องเข้าร่วมกับกลุ่มเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาล, นักการเมือง ผู้สมม, นักวิทยาศาสตร์ไร้จรรยาบรรณและผู้นำของฝ่ายกองทัพได้พบว่า เท็ตซึโอะ ไม่เหมือนเดิม

อีกแล้ว โดยมีพลังเหนื้อมนุษย์และไม่สามารถควบคุมตัวเองได้จนเกิดเหตุวิบัติไปทั้งเมืองและต้องมีผู้ที่จะมาหยุดยั้งการกระทำที่ชั่วร้ายนี้

เรื่องของผลกระทบในสงครามโลกถูกนำมาใช้ในมังงะแนวต่อสู้อย่างเรื่อง เคนชิโร่ (Hokuto no ken) ในปี ค.ศ. ๑๙๘๓ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ที่เรื่องราวกล่าวถึงเหตุการณ์หลังสงครามโลกครั้งที่ ๓ ในปี ค.ศ. ๑๙๙X ซึ่งทำให้โลกกลับคืนสู่ยุคเข็ญและความป่าเถื่อน มีเพียง เคนชิโร่ บุรุษผู้มีรอยแผลเป็นรูปดาวเหนือ ๗ แห่งบนหน้าอกเท่านั้นที่จะสามารถกอบกู้โลกได้ ด้วยเพลงหมัดที่สามารถทะลวงจุดตายของคู่ต่อสู้ ส่งผลให้อวัยวะภายในแตกเหลวและร่างกายระเบิดออกเป็นเสียง ๆ ได้ในปริบทาเหตุการณ์เกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๓ ที่มีฉากหลังเป็นบ้านเมืองที่พังทลายทะเลทรายและกัมมันตภาพรังสี และอีกเรื่องที่จัดเป็นศูนย์กลางของนิยายวิทยาศาสตร์ญี่ปุ่นเรื่อง ญี่ปุ่นจมบาดาล (Submersion of Japan) ในปี ค.ศ. ๑๙๗๓ (พ.ศ. ๒๕๑๖) สร้างจากนวนิยายเรื่อง การจมของญี่ปุ่น (Japan Sinks) ที่เขียนโดยซาเคียว โคมัทสึ ที่ยกเอาเหตุการณ์ภัยพิบัติที่มาจากการตั้งอยู่บนแนววงแหวนแห่งไฟ ซึ่งเป็นแนวรอยต่อของแผ่นเปลือกโลก ซึ่งมันมีการเคลื่อนไหวที่ปะทุอยู่ตลอดเวลาและเป็นสาเหตุหลักของการเกิดขึ้นของแผ่นดินไหวและภูเขาไฟระเบิดในญี่ปุ่นโดยทั่วไปด้วย ทำให้เกิดวิกฤติแผ่นดินไหวและการยุบตัวของแผ่นเปลือกโลกครั้งใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยมีมาก่อน ขนาดที่ประเทศญี่ปุ่นจะจมลงไปทั้งประเทศได้

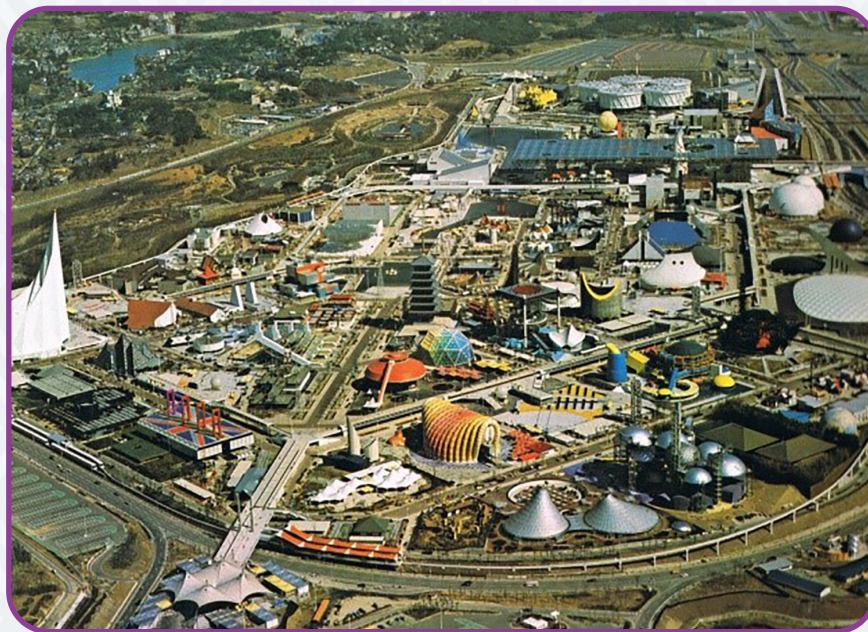
การเชื่อมโยงระหว่างรัฐบาลและเทคโนโลยีเป็นประเด็นสำคัญซึ่งมักจะถูกตั้งคำถามจากนิยายวิทยาศาสตร์ของญี่ปุ่นหลังสงคราม ซึ่งแท้จริงแล้วในช่วงเวลาดังกล่าวจะเต็มไปด้วยสุนทรพจน์ที่กล่าวว่า การส่งเสริมวิทยาศาสตร์คือการฟื้นฟูระดับชาติผ่านเทคโนโลยี ที่ปฏิทินมีภาพของจักรพรรดิฮิโรฮิโตะ (Hirohito) ของญี่ปุ่นอยู่หน้าห้องปฏิบัติการมีกล้องจุลทรรศน์ สุนทรพจน์ที่สวยหรูนี้สำหรับผู้ชื่นชอบเทคโนโลยียังแทรกซึมอยู่ทุกชั้นของสังคมญี่ปุ่น สังเกตได้จากการได้รับความนิยมในเรื่องแนววิทยาศาสตร์ไปยังหน้าปกของมังงะของเด็กผู้ชายรายสัปดาห์ในยุคลังปี ค.ศ. ๑๙๕๐ (พ.ศ. ๒๕๓๓) เป็นต้นมา ภาพประกอบบนหน้าปกหนังสือจะเป็นภาพที่มีลักษณะแนววิทยาศาสตร์สอดแทรกอยู่ ภาพเด็กหนุ่มขี่รถและแข่งรถ, ภาพเครื่องบินรบ และแม้กระทั่งภาพนักบินอวกาศที่มีเครื่องบินและอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ หลักการเหล่านี้จะเชื่อมโยงภาพลักษณ์ของชายหนุ่มชาวญี่ปุ่นที่มีอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ได้สร้างขึ้นจะแสดงถึงความเป็นลูกผู้ชายที่ประสบผลสำเร็จอย่างสูง

ภาพที่ ๑.๗ ภาพของจักรพรรดิอิโรฮิโตอยู่หน้าห้องปฏิบัติการมีกล้องจุลทรรศน์
ที่มา : Herbert P. Bix, ๒๐๐๐ : ๕๖

ในช่วงศตวรรษที่ ๑๙๖๐ (พ.ศ. ๒๕๐๓) นิตยสารมังงะสำหรับเด็กผู้ชายอย่าง โชเน็น ชันเดย์ และ โชเน็น แม็กกาซีน ได้รับความนิยมมากขึ้นมียอดจำหน่ายที่เพิ่มมากขึ้น โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนมัธยมปลายและนักศึกษามหาวิทยาลัย มีโครงเรื่องที่ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้อ่านในด้านของการเป็นตัวแทนของเครื่องจักรแห่งสงคราม ไม่ว่าจะเป็นเรือบรรทุกเครื่องบิน, เครื่องบินรบ, รถถังประจัญบาน, แม้กระทั่งเครื่องยิงขีปนาวุธ ฯลฯ จากนั้นก็จะเป็นเรื่องของเทคโนโลยีพิชิตอวกาศ ไม่ว่าจะเป็นจรวดหรือดาวเทียม นักวาดภาพประกอบสำหรับหน้าปกหนังสือจะจินตนาการถึงเครื่องจักรสงครามแห่งอนาคต มาถึงตอนนี้สุนทรพจน์เรื่อง “การฟื้นฟูระดับชาติผ่านเทคโนโลยี” จะพบกับความเจริญที่พุ่งไปสูงสุดผ่านงานเอ็กซ์โปนิทรรศการนานาชาติที่โอซากา ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ (พ.ศ. ๒๕๑๓) (งานแสดงสินค้าระดับโลกหรือที่เรียกว่านิทรรศการสากลหรืองานแสดงสินค้าเป็นนิทรรศการระดับโลกขนาดใหญ่ที่ออกแบบมาเพื่อแสดงความสำเร็จของประเทศต่าง ๆ นิทรรศการเหล่านี้มีลักษณะแตกต่างกันไปและจัดขึ้นในส่วนต่าง ๆ ของโลกในสถานที่เฉพาะเป็นระยะเวลาหนึ่ง โดยทั่วไปจะอยู่ระหว่างสามถึงหกเดือน) ความท้าทายของงานนี้คือการแสดงออกให้ประเทศสามารถฟื้นฟูกลับมาดำเนินการต่อได้อย่างเทียบชั้นกับนานาชาติ การบูรณะขึ้นใหม่เป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ หัวข้อ “ความก้าวหน้าและความสามัคคีของมนุษย์” นิทรรศการที่มีวิสัยทัศน์ในเชิงบวกของการอยู่ร่วมกันกับเทคโนโลยี ในงานนี้ยังมีนักเขียนนิยายวิทยาศาสตร์มากมายที่ประสบความสำเร็จของญี่ปุ่นในช่วงปี ๑๙๗๐ - ๑๙๘๐ (พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๒๓) สุนทรพจน์ของรัฐบาลยังคงอยู่ต่อไปในปัจจุบันผ่านการปรับเปลี่ยนให้เป็น

เทคโนโลยีโทเปีย (Technological utopianism) หมายถึงคืออุดมการณ์ใด ๆ ที่มีพื้นฐานอยู่บนสมมติฐานที่ว่าความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถและควรนำมาซึ่งยูโทเปียหรืออย่างน้อยก็ช่วยเติมเต็มอุดมคติยูโทเปียอย่างใดอย่างหนึ่ง เทคโนโลยียูโทเปียจึงเป็นสังคมในอุดมคติซึ่งกฎหมาย รัฐบาล และเงื่อนไขทางสังคมดำเนินการเพื่อประโยชน์และความเป็นอยู่ที่ดีของพลเมืองทุกคนเท่านั้น ซึ่งจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้หรือไกลตามที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูงจะปล่อยให้มาตรฐานการครองชีพในอุดมคติเหล่านี้ดำรงอยู่ ลัทธิยูโทเปียนิยมทางเทคโนโลยีมักเชื่อมโยงกับวาทกรรมอื่น ๆ ที่นำเสนอเทคโนโลยีในฐานะตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น ปัจจัยกำหนดทางเทคโนโลยีหรือจินตนาการของสื่อ โลกเทคโนโลยียูโทเปียไม่ได้ละเลยปัญหาใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากเทคโนโลยี แต่เชื่ออย่างแรงกล้าว่าเทคโนโลยีช่วยให้มนุษยชาติสามารถสร้างความก้าวหน้าทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมได้ โดยรวมแล้ว ลัทธิยูโทเปียนิยมทางเทคโนโลยีมองว่าผลกระทบของเทคโนโลยีเป็นไปในเชิงบวกอย่างยิ่ง

ภาพที่ ๑.๘ งานนิทรรศการนานาชาติเอ็กซ์โป ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ ที่โอซากา
ที่มา : <http://www.bubblemania.fr/en/exposition-universelle-70-suita-osaka-japon/>

มังงะที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๖๔ (พ.ศ. ๒๕๐๗) เรื่อง ไชบอร์ก ๐๐๙ โดย อ.โชทาโร อิชิโนโมริ กล่าวถึงเรื่องการปฏิบัติของมนุษย์ทั้งเก้าคนที่กลายร่างเป็นไชบอร์ก (คือ มนุษย์ ที่มีอวัยวะร่างกายบางส่วนเป็นจักกลหรืออวัยวะเทียม) ต่อสู้กับองค์กรชั่วร้ายที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง โดยไชบอร์กทั้งเก้าคนจะมีสัญชาติที่แตกต่างกัน ญี่ปุ่น, รัสเซีย, อเมริกัน, ฝรั่งเศส, เยอรมัน, จีน, อังกฤษ, เคนยา และชนพื้นเมืองอินเดียนแดง หัวหน้ากลุ่มเป็นลูกครึ่งญี่ปุ่นอเมริกัน รหัส ๐๐๙ นำเสนอบทสนทนาระหว่าง

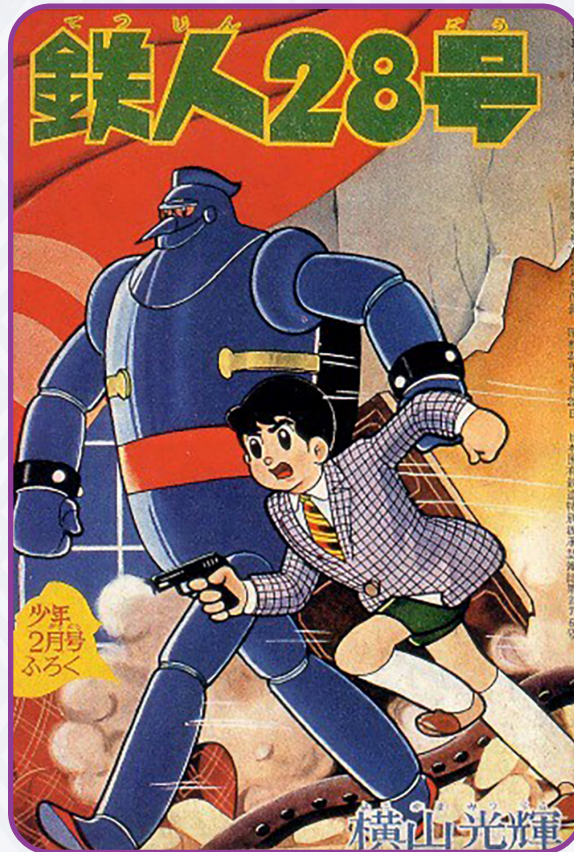
ประเทศต่าง ๆ จักรวาลนิยายวิทยาศาสตร์ที่มนุษย์ชาติกลายเป็นเอกภาพภายใต้รัฐบาลเดี่ยวและความแตกต่างทางวัฒนธรรมไม่ถูกจำกัด หรือการ์ตูนแอนิเมชันเรื่องโมบิลสูท กันดั้ม ในปี ค.ศ. ๑๙๗๙ (พ.ศ. ๒๕๒๒) ที่บอกเล่าเรื่องราวของความขัดแย้งในอนาคตระหว่างมนุษย์ที่อาศัยอยู่บนโลกกับผู้ที่อาศัยอยู่ในอวกาศหรือมังงะเรื่อง กับตัน ฮาร์ลอค ที่กล่าวถึงเรื่องมนุษย์ถูกปกครองโดยรัฐบาลเดี่ยว และซีรีส์การ์ตูนแอนิเมชันเรื่อง มาโครส ในปี ค.ศ. ๑๙๘๒ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ที่พูดถึงการรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวเพื่อทำสงครามกับพวกต่างดาวที่จะมารุกรานโลก การลี้ภัยสู่อวกาศ สิ่งเหล่านี้จะเป็นประเด็นที่มังงะหลาย ๆ เรื่องหยิบยกมาเพื่อที่จะบอกว่ามนุษยชาติจะเป็นหนึ่งเดียวกันในอนาคต ช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐ มังงะหรือการ์ตูน จะไม่ถูกจำกัดเฉพาะแค่เด็กหรือเยาวชนเพียงเท่านั้น แต่จะถูกจัดให้อยู่ในหมวดหมู่ของงานวรรณกรรมสร้างสรรค์สำหรับทุก ๆ คน ถึงแม้ว่าจุดประสงค์หลักของมังงะในช่วงแรกจะถูกจัดทำมาเพื่อต้องการสร้างสรรค์ให้กับเด็กและเยาวชน ในช่วงหลังสงครามและความน่าสะพรึงกลัว ความท้อแท้ของชนชาติญี่ปุ่นหลังสงครามและความพยายามที่จะสร้างชาติขึ้นมาใหม่ให้แข็งแรงและก้าวหน้า สิ่งที่สังคมต้องการก็คือสิ่งพิมพ์ที่เรียกว่านิตยสารสำหรับเด็กผู้ชาย (โชเน็น หมายถึง เด็กผู้ชาย) ซึ่งจะถูกจัดทำขึ้นโดยเฉพาะสำหรับคนรุ่นใหม่

ภาพที่ ๑.๙ ภาพประกอบหน้าปกนิตยสารสำหรับเด็กผู้ชาย ส่วนใหญ่จะเป็นภาพเกี่ยวกับเครื่องจักรและเทคโนโลยี

ที่มา : David Javet, ๒๐๑๖ : ๕๗

ช่วงระยะเวลาี้จะเป็นช่วง เบบี บูมเมอร์ (Baby Boomer) คือ กลุ่มคนที่เกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๔๖ - ๑๙๖๔ (พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๕๐๗) ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังฟิ่งสิ้นสงครามโลกครั้งที่ ๒ มาไม่นานมากนัก ด้วยสภาพของบ้านเมืองแทบทุกแห่งบนโลกฟิ่งฟื้นจากยุคสงครามที่เกิดความเสียหาย ฟิ่งทลาย รวมถึงเศรษฐกิจอันแสนตกต่ำ ทำให้หน้าที่หลัก ๆ ของคนกลุ่มนี้จะเป็นเรื่องของการฟื้นฟู ประเทศชาติ เพื่อหวังถึงการกลับมาเรืองอำนาจหรือการมีอยู่มีกินตามเหมาะสมไม่ยากจนขั้นแค้น ส่วนสาเหตุที่ทำให้ถูกเรียกว่าเป็นยุคของ เบบี บูมเมอร์ มาจากในช่วงสงครามโลกมีผู้คนบาดเจ็บล้มตาย และสูญหายจำนวนมาก นั่นจึงทำให้เกิดค่านิยมในการผลิตทายาท หรือการมีลูกในจำนวนมาก ๆ เพื่อทดแทนการขาดหายไปของคนเหล่านั้น หลายประเทศถึงขนาดตั้งเป็นนโยบายเพื่อให้มีกำลังคน เพียงพอสำหรับช่วยกันพัฒนาประเทศชาติในอนาคต จำนวนของผู้อ่านสิ่งพิมพ์ประเภทมังงะจะมีการ เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ในช่วงระยะเวลานี้ทำให้เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนวนิยาย วิทยาศาสตร์ได้รับความนิยมจากผู้อ่านอย่างสูง อีกทั้งความพิเศษของตัวละครหลักที่ยังเป็นเด็กและ ยังบริสุทธิ์ ในทางกลับกันหุ่นยนต์ก็จะถูกหยุดอายุคงที่อยู่ตลอดเวลา อ.เทะสึเกะ โอซามุ ยังได้สร้างสรรค์ ตัวละครที่เป็นหุ่นยนต์นวนิยายวิทยาศาสตร์ในเรื่องต่อ ๆ มาอีกหลายเรื่อง เช่น เรื่อง เมโทรโพลิส (Metropolis) หรือที่รู้จักกันในชื่อหรือโรโบติก แองเจิล (Robotic Angel) ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๔๙ (พ.ศ. ๒๔๙๒) มันถูกดัดแปลงเป็นแอนิเมชันขนาดยาวเปิดตัวในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ (พ.ศ. ๒๕๔๔) มีความคล้ายคลึงกับภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์ชื่อเดียวกันในปี ค.ศ. ๑๙๒๗ (พ.ศ. ๒๔๗๐) แม้ว่าเขา จะระบุว่าเคยเห็นภาพนิ่งของภาพยนตร์เพียงภาพเดียวในนิตยสารในขณะที่สร้างมังงะของเขาก็ตาม ในเรื่องจะมีหุ่นยนต์ที่ไม่ระบุเพศ ชื่อ มิคชี (Micchi) และหุ่นยนต์เทตสึจิน ๒๘ (Tetsujin ๒๘) ของ อ.มิตสึเทรุ โยโกยามะ โดยเป็นหุ่นยนต์ยักษ์ที่ถูกควบคุมระยะไกลด้วยรีโมทคอนโทรล โดยนักสืบวัยรุ่น ที่เป็นตัวเอก เมื่อเป็นภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชันได้เปลี่ยนชื่อเป็น ไจแอนเตอร์ (Giantor) ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ - ๑๙๖๖ (พ.ศ. ๒๔๙๙ - ๒๕๐๙) อ.เอโดกาว่า รันโป ที่ถูกเรียกว่าเป็นปรมาจารย์ทางด้าน นิยายสืบสวนสอบสวน ยังได้แต่งเรื่องการผจญภัยของกลุ่มนักสืบหนุ่ม โซเน็น ทันเทตัน โยริ (Shounen Tanteidan Yori) ที่กล่าวถึงเรื่องหุ่นยนต์ยักษ์ที่อยู่ร่วมกับมนุษย์

ภาพที่ ๑.๙ หุ่นยนต์เทตสึจิน ๒๘

ที่มา : https://en.wikipedia.org/wiki/Tetsujin_28-go

ในช่วงระยะเวลาต่อมาจะถูกเรียกว่าเป็นช่วงเวลาทีกระแสของนิยายวิทยาศาสตร์ได้รับความนิยมอย่างมาก (SF Boom) ผลงานมังงะของ อ.เลอิจิ มัตสึโมโตะ ได้นำเสนอเรื่องราวมังงะแนววิทยาศาสตร์อย่าง แกแล็คซี เอ็กซ์เพรส ๙๙๙ (Galaxy Express 999) ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๗๗ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ที่กล่าวถึงเนื้อเรื่องเกี่ยวกับโลกอนาคตยุคที่เทคโนโลยีก้าวล้ำ มนุษย์สามารถละทิ้งกายเนื้อถ่ายโอนสมองและความคิดไปสู่ร่างจักรกลที่มีชีวิตนิรันดร์ ขอเพียงเปลี่ยนชิ้นส่วนทดแทนชิ้นเก่าและส่วนสมองไม่ถูกทำลายก็จะมีชีวิตยืนยาวตลอดไป โดยมีตัวเอกที่เป็นเด็กหนุ่มชาวโลกได้ขึ้นรถไฟอวกาศ ๙๙๙ เพื่อที่จะไปเปลี่ยนร่างกายให้เป็นจักรกล เดินทางไปกับหญิงสาวสวยผู้ลึกลับ ระหว่างการเดินทางผ่านแหวะตามดวงดาวต่าง ๆ ที่เต็มไปด้วยความแปลกประหลาดและเต็มไปด้วยจินตนาการ ทำให้เรื่องนี้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากทั้งในประเทศญี่ปุ่นและต่างประเทศ โดยเขียนเรื่องนี้โดยได้รับแรงบันดาลใจจากหนังสือวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “รถไฟสายทางช้างเผือก” เขียนโดย เค็นจิ มียาซาวะ ตีพิมพ์ครั้งแรก ค.ศ. ๑๙๓๔ (พ.ศ. ๒๔๗๗) และในเวลาต่อมาในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๘๐ (พ.ศ. ๒๕๒๓) อ.อากิระ โทริยามะ ได้สร้างตัวละครที่เลียนแบบมาจากเจ้าหนูประมาณู ในลักษณะการ์ตูนที่จับใจตอนอย่างตัวละคร โนริมากิ อาราเล่ (Norimaki Arare) เป็นตัวละครในการ์ตูนเรื่อง

ดร.สลัมป์กับหนูน้อยอาราเล่ เป็นหุ่นยนต์ที่ ดร.เซมเบ้ สร้างขึ้นมาให้เป็นเด็กผู้หญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแพนกวิน มีนิสัยร่าเริงและมีพลังอย่างมหาศาล ซึ่งอาราเล่นั้นได้ถูกตั้งมาจากชื่อขนมญี่ปุ่นชนิดหนึ่งมีลักษณะคล้ายขนมเซมเบะแต่มีขนาดเล็กกว่า ซึ่งเป็นความหมายโดยนัยว่าเป็นลูกของ ดร.เซมเบ้ ส่วนคำว่า โนมิมากิ แปลว่า “ห้องด้วยสาหร่าย” อาราเล่เป็นหุ่นยนต์แอนดรอยด์ล้ำยุคที่ ดร.สลัมป์ สร้างขึ้นเนื่องจากสร้างหั่วก่อนทำให้อาราเล่เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากได้จากทีวีเท่านั้น การจ้องมองทีวีทั้งวันทั้งคืนเลยทำให้อาราเล่สายตาสั้นและต้องสวมแว่นตาและชอบทำตัวรุนแรงเลียนแบบรายการมวยปล้ำในทีวี ความสามารถพิเศษของอาราเล่ คือ พลังอันแข็งแกร่งและวิ่งเร็วเหมือนติดเทอร์โบ มังงะเรื่องนี้ถูกจัดได้ว่าเป็นมังงะแนววิทยาศาสตร์ในลักษณะสนุกสนาน แต่จะแฝงไว้ด้วยลักษณะของเรื่องคุณธรรม ความดีและความซื่อ เมื่อถูกสร้างเป็นการ์ตูนแอนิเมชันก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเช่นกัน

เรื่องราวในแนววิทยาศาสตร์ยังได้รับความนิยมไม่เพียงเฉพาะสิ่งพิมพ์อย่างมังงะหรือภาพยนตร์ การ์ตูนแอนิเมชันเท่านั้น แต่ยังได้รับความนิยมออกมาในวงที่กว้างมากขึ้นตามช่วงเวลาของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดเกมต่าง ๆ ตัวละครในวิดีโอเกมของ ร็อคแมน (Rockman) หรือ เมกาแมน (Megaman) เวอร์ชันต่างประเทศ เป็นแฟรนไชส์วิดีโอเกมของบริษัทแคปคอม (Capcom) ซึ่งมีตัวละครหลัก คือ ร็อคแมน และตัวละครอื่น ๆ วิดีโอเกมร็อคแมนที่ออกจำหน่ายครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๙๘๗ (พ.ศ. ๒๕๓๐) เป็นเกมสำหรับเครื่องแฟมิลีคอม หลังจากนั้นก็มีเกมต่าง ๆ ออกจำหน่ายมากกว่า ๕๐ เกม สำหรับเครื่องเล่นเกมหลากหลายประเภท ทำให้แคปคอมได้จำหน่ายวิดีโอเกมร็อคแมนไปแล้วกว่า ๒๙ ล้านชุด เกมร็อคแมนนี้เป็นแฟรนไชส์ที่สร้างผลประกอบการมากที่สุดของบริษัท จักรวาลของวิดีโอเกมที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากรูปร่างของเจ้าหนุออตอมที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก กับซีรีส์ร่างกายแบบหุ่นยนต์และมีความพิเศษก็คือ มีแขนข้างหนึ่งเป็นปืนใหญ่สำหรับยิงศัตรู โดยแขนที่เป็นปืนใหญ่นี้ก็ได้รับแรงบันดาลใจมาจากมังงะแนววิทยาศาสตร์เรื่อง คอบร้า (Cobra) ของ อ.บูอิชิ เทราซาว่า ที่ได้ลงตีพิมพ์ในนิตยสารโชเน็นจัมป์ และได้รับความนิยมเป็นอย่างมากอันเนื่องมาจากเป็นมังงะแนววิทยาศาสตร์อวกาศ ซึ่งมีทั้งภาพยนตร์การ์ตูนและการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่องราวของคอบร้าสล็อตอวกาศที่มีแขนซ้ายเป็นปืนไซโคกัน (Psycho-gun) ซึ่งเป็นปืนเลเซอร์ความถี่สูงที่สามารถควบคุมทิศทางลำแสงของปืนได้ด้วยพลังจิตที่มีคอบร้าใช้เพียงคนเดียวในจักรวาล และใช้พลังงานจากจิตใจและร่างกายมาเป็นกระสุนของปืนไซโคกัน เรื่องราวที่ผสมผสานกันระหว่างเนื้อหาแนววิทยาศาสตร์ อวกาศและเรื่องแนวแฟนตาซี ทำให้มังงะเรื่อง คอบร้า ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากทั้งในประเทศญี่ปุ่นเองและต่างประเทศ

มังงะแนววิทยาศาสตร์ในช่วงศตวรรษที่ ๑๙๗๐ - ๑๙๘๐ เป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ซึ่งมังงะหลาย ๆ เรื่องได้รับแรงบันดาลใจมาจากมังงะเรื่องต่าง ๆ ของ อ.เทะสึเกะ โอซามุ อีกทั้งศิลปินนักวาดภาพประกอบหรือช่างภาพในนิตยสารมังงะสำหรับผู้ชายจะนำเสนอเกี่ยวกับภาพเครื่องจักรสงครามที่มีความสมจริง ไม่ว่าจะเป็นเครื่องบินหรือเรือบรรทุกเครื่องบินของญี่ปุ่นหรืออเมริกาและอื่น ๆ ในยุคสมัยต่อมาจะเป็นเรื่องราวของการพิชิตอวกาศที่เหล่านักวาดภาพประกอบจะเล่นกับจินตนาการที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างสรรค์ออกแบบยานพาหนะสำหรับสงครามแห่งอนาคต รวมไปถึงการออกแบบสัตว์ประหลาดยักษ์ที่มีความสมจริง สัดส่วนกายวิภาคของโครงสร้างเพื่อวาดภาพประกอบในจินตนาการที่เกี่ยวกับการผจญภัยและการต่อสู้กับเหล่าสัตว์ประหลาดยักษ์ ความสนใจในเครื่องจักรกลที่มีรายละเอียดและสัตว์ประหลาดนั้นส่งผลไปยังการออกแบบหุ่นยนต์ยักษ์ที่มีความสมจริงและรายละเอียดในโครงสร้างที่ซับซ้อน บางการออกแบบจะเป็นต้นแบบสำหรับผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันหรืออนาคต อาทิเช่น การออกแบบแขนกลที่นำไปใช้ในโครงการสำรวจอวกาศ หมวกและชุดของนักบินอวกาศภายในเรื่องกันดั้มเป็นต้นแบบของหมวกและชุดที่ใช้ในยุคนี้ เป็นต้น

ภาพที่ ๑.๑๐ หุ่นกันดั้ม ขนาดเท่าของจริงที่โยโกฮาม่า

ที่มา : <https://akibatan.com/2020/12/life-size-moving-gundam-gets-2-guinness-world-records/>

จะเห็นได้ว่านโยบายที่ใช้เรื่องราวทางวิทยาศาสตร์มาช่วยในการพัฒนาประเทศชาติ ของประเทศ ที่พ่ายแพ้สงครามและเสียหายอย่างหนัก ให้กลับมาฟื้นฟูและสร้างประเทศให้กลับมาเป็นชาติชั้นนำ และก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือเครื่องจักรต่าง ๆ ของญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นในทางตรงที่ได้ ถูกบรรจุเข้าไปในหลักสูตรของการเรียนในระดับต่าง ๆ ของการศึกษาในทุกระดับชั้น และทางอ้อม ที่ได้สอดแทรกเข้าไปในสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารสำหรับเด็กผู้ชาย ตลอดจนรวมไปถึงสื่อทางโทรทัศน์ อย่างภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชัน ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง เด็กและเยาวชนที่เกิดในช่วงหลัง สงครามโลกครั้งที่สอง ที่ประเทศประสบปัญหาอย่างหนักกลับมาสร้างประเทศให้เข้มแข็งและพัฒนา ออกไปได้อย่างเป็นชาติชั้นนำ บุคลากรที่เป็นกำลังสำคัญของชาติญี่ปุ่นในวันนี้ล้วนแต่ผ่านการอ่านหรือปลูกฝังในด้านวิทยาศาสตร์มาอย่างมากมาย เจ้าหนุอะตอมจัดเป็นตัวละครที่เป็น แรงบันดาลใจให้กับตัวละครในยุคต่อมาอีกหลายเรื่อง และไม่จำกัดอยู่แค่ในแวดวงมังงะเพียงอย่างเดียว เท่านั้น หากแต่ยังออกไปเป็นแวดวงต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ ไม่ว่าจะเป็นแอนิเมชันหรือฮอลลีวูดเรื่อง โกสต์ อิน เดอะ เชลล์ (Ghost in the Shell) ซึ่งออกฉายปี ค.ศ. ๑๙๙๕ (พ.ศ. ๒๕๓๘) และเป็นหนึ่งใน แรงบันดาลใจของภาพยนตร์ไตรภาค เดอะ เมทริกซ์ (The Matrix) และความที่เทคโนโลยีที่พัฒนา อย่างก้าวกระโดดทำให้แตกออกไปหลากหลายสาขาอย่างไม่จบไม่สิ้น จินตนาการที่กว้างไกลเกินกว่า จะถูกจำกัดอยู่แค่ในหน้ากระดาษเท่านั้น แต่ได้ต่อยอดออกมาเป็นสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับ มนุษยชาติในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

David Javet, 2016. **Les Mangas**. ACTUSF; Illustrated Edition : Paris.

Herbert P. Bix. 2000. **Hirohito and the Making of Modern Japan**. HarperCollins Publishers. London.

บทความเรื่อง : การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สสวท.

ภาพจากภาพยนตร์เรื่องถนนสายนี้หัวใจไม่เคยลืม

เว็บไซต์

<https://comicvine.gamespot.com/shonen/4050-105014/>

<https://tezukaosamu.net/en/manga/207.html>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Godzilla>

<http://www.bubblemania.fr/en/exposition-universelle-70-suita-osaka-japon/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Tetsujin_28-go

<https://akibatan.com/2020/12/life-size-moving-gundam-gets-2-guinness-world-records/>